

Κανονιστικό πλαίσιο σχετικά με τις αμοιβές στον χώρο των νομικών επαγγελματιών

Δικηγόροι

Οι αμοιβές των δικηγόρων προβλέπονται στα άρθρα 58 επ. του ν.4194/2013 «Κώδικας Δικηγόρων» (Α' 208). Σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις, η αμοιβή του δικηγόρου ορίζεται ελεύθερα με έγγραφη συμφωνία με τον εντολέα του ή τον αντιπρόσωπό του και περιλαμβάνει είτε όλη τη διεξαγωγή της δίκης είτε μέρος ή ειδικότερες πράξεις αυτής ή κάθε άλλης φύσης νομικές εργασίες, δικαστικές ή εξώδικες.

Σε περίπτωση που δεν υπάρχει σχετική έγγραφη συμφωνία για τον καθορισμό του ύψους της αμοιβής, αυτή καθορίζεται με βάση την αξία του αντικειμένου της δίκης (άρθρο 63 παρ.1), ενώ εάν το αντικείμενο της δίκης δεν αποτιμάται σε χρήμα η αμοιβή υπολογίζεται με βάση το Παράρτημα Ι του Κώδικα Δικηγόρων (άρθρο 63 παρ.2 που παραπέμπει στο «ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι/ Πίνακας Αμοιβών Δικηγόρων για Παράσταση στα Δικαστήρια).

Νομικοί σύμβουλοι – Συνήγοροι

Δεν υπάρχει διαφοροποίηση σε σχέση με το δικηγορικό επάγγελμα.

Δικαστικοί επιμελητές

Οι δικαστικοί επιμελητές λαμβάνουν ειδικές αμοιβές. Οι αμοιβές των δικαστικών επιμελητών καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 50 του ν. 2318 /1995 «Κώδικας Δικαστικών Επιμελητών» (Α' 126), όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 2 του ν.4336/2015. Σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις, η αμοιβή των Δικαστικών Επιμελητών ορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης. Η ισχύουσα απόφαση είναι η με αριθ. 21798/11-3-2016 (Β' 709/2016). Ωστόσο, η σχετική αμοιβή μπορεί να αυξηθεί κατόπιν συμφωνίας, ανάλογα με την πολυπλοκότητα του έργου τους.

Συμβολαιογράφοι

Οι αμοιβές των συμβολαιογράφων προβλέπονται από ειδικές διατάξεις. – Συγκεκριμένα, από το άρθρο 40 του νόμου 2830/2000.

Πάγια έξοδα

Πάγια έξοδα σε ποινικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδίκων σε ποινικές διαδικασίες

Οι αμοιβές των δικηγόρων στις ποινικές υποθέσεις ορίζονται από τον Κώδικα Δικηγόρων (άρθρα 58 επόμενα).

Στάδιο της ποινικής διαδικασίας κατά το οποίο πρέπει να καταβάλλονται τα πάγια έξοδα

Οι δικηγόροι συμφωνούν με τους πελάτες τους τον χρόνο καταβολής της αμοιβής. Συνήθως η αμοιβή καταβάλλεται τμηματικά σε διάφορα στάδια της διαδικασίας.

Πάγια έξοδα σε συνταγματικές διαδικασίες

Πάγια έξοδα των διαδίκων σε συνταγματικές διαδικασίες

Η ρύθμιση για τις αμοιβές των νομικών επαγγελματιών που περιγράφεται ανωτέρω ισχύει και στις διοικητικές διαδικασίες.

Στάδιο της συνταγματικής διαδικασίας κατά το οποίο πρέπει να καταβάλλονται τα πάγια έξοδα των διαδίκων

Οι δικηγόροι συμφωνούν με τους πελάτες τους τον χρόνο καταβολής της αμοιβής. Συνήθως η αμοιβή καταβάλλεται τμηματικά σε διάφορα στάδια της διαδικασίας.

Πληροφορίες που πρέπει να παρέχονται εκ των προτέρων από τους συνηγόρους

Δικαιώματα και υποχρεώσεις των διαδίκων

Ο κώδικας δεοντολογίας του δικηγορικού λειτουργήματος επιβάλλει συγκεκριμένες υποχρεώσεις στον τρόπο με τον οποίο οι δικηγόροι εκτελούν τα καθήκοντά τους προς τους πελάτες τους. Κάθε παραβίαση των υποχρεώσεων αυτών συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα. Η αμοιβή δεν αναφέρεται ρητά μεταξύ των υποχρεώσεων αυτών.

Πηγές πληροφόρησης σε σχέση με τα έξοδα

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό των εξόδων στην Ελλάδα;

Για τις αμοιβές των δικηγόρων, στον Κώδικα Δικηγόρων και στους Δικηγορικούς Συλλόγους.

Όσον αφορά τις αμοιβές συμβολαιογράφων οι πληροφορίες δίνονται είτε από το Τμήμα Δικηγορικού Λειτουργήματος - Δικαστικών Επιμελητών - Συμβολαιογραφείων - Υποθηκοφυλακείων και Κτηματολογικών Γραφείων του Υπουργείου Δικαιοσύνης, είτε από τους Συμβολαιογραφικούς Συλλόγους (ΝΠΔΔ).

Σε ποιες γλώσσες μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό των εξόδων στην Ελλάδα;

Οι πληροφορίες σχετικά με τον προσδιορισμό των εξόδων είναι διαθέσιμες μόνο στα ελληνικά.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες σχετικά με τη διαμεσολάβηση/συνδιαλλαγή;

Για το εν λόγω θέμα παραπέμπουμε στις πληροφορίες που έχουν δοθεί στη [σχετική σελίδα της Πύλης](#), ειδικά για το θέμα της διαμεσολάβησης στην Ελλάδα.

Πού μπορώ να βρω πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με τα έξοδα;

Διαθέσιμη ιστοσελίδα για πληροφόρηση σχετικά με τα έξοδα

Δεν υπάρχει ιστοσελίδα με σχετικές πληροφορίες.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για τον μέσο όρο της χρονικής διάρκειας των διάφορων διαδικασιών;

Δεν υπάρχουν σχετικές πληροφορίες επί του θέματος στην Ελλάδα.

Πού μπορώ να βρω πληροφορίες για το μέσο συνολικό κόστος μιας συγκεκριμένης διαδικασίας;

Δεν υπάρχουν πληροφορίες σχετικά με το συνολικό κόστος μιας διαδικασίας στην Ελλάδα.

Φόρος προστιθέμενης αξίας

Πώς παρέχεται αυτή η πληροφορία;

Η παροχή δικηγορικών υπηρεσιών υπόκειται σε ΦΠΑ. Και σχετικές πληροφορίες από το αρμόδιο Τμήμα Φορολογίας του [Υπουργείου Οικονομικών](#) και τους δικηγορικούς συλλόγους.

Ποιοι είναι οι εφαρμοστέοι συντελεστές;

24%.

Νομική συνδρομή

Προβλεπόμενο κατώτατο εισόδημα για την παροχή νομικής συνδρομής στον τομέα της αστικής δικαιοσύνης

Σύμφωνα με το άρθρο 194 του **Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας**, το ευεργέτημα της πενίας παρέχεται σε κάθε πρόσωπο που δεν μπορεί αποδεδειγμένα να καταβάλει τα δικαστικά του έξοδα χωρίς να περιορισθούν τα απαραίτητα μέσα για τη διατροφή αυτού και της οικογένειάς του.

Με τις προϋποθέσεις του ως άνω άρθρου μπορεί να δοθεί το ευεργέτημα της πενίας σε αλλοδαπούς και σε πρόσωπα που αποδεδειγμένα δεν έχουν ιθαγένεια.

Σύμφωνα με τον νόμο 3226/2004, νομική βοήθεια παρέχεται σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος σε αστικές υποθέσεις (εφόσον το ετήσιο οικογενειακό εισόδημα δεν υπερβαίνει τα 2/3 των κατώτατων ετήσιων αποδοχών που προβλέπει η εθνική γενική συλλογική σύμβαση εργασίας).

Το ευεργέτημα της πενίας περιλαμβάνει τα έξοδα της διαδικασίας, τις αμοιβές των συμβολαιογράφων και των δικαστικών επιμελητών και τις αμοιβές των δικηγόρων (άρθρο 199 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας).

Προβλεπόμενο κατώτατο εισόδημα για την παροχή νομικής συνδρομής στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για τους κατηγορούμενους

Το άρθρο 340 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας ορίζει ότι, εάν ο κατηγορούμενος δε διαθέτει συνήγορο, το δικαστήριο διορίζει συνήγορο από τον πίνακα του οικείου δικηγορικού συλλόγου.

Σύμφωνα με τον νόμο 3226/2004, νομική βοήθεια παρέχεται σε πολίτες χαμηλού εισοδήματος σε ποινικές υποθέσεις σύμφωνα με τα ανωτέρω.

Εφαρμοστέο κατώτατο εισόδημα στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης για τα θύματα

Με τον ν. 3226/2004, προβλέπεται η παροχή νομικής βοήθειας σε χαμηλού εισοδήματος πολίτες κράτους μέλους της Ε.Ε., καθώς και σε χαμηλού εισοδήματος πολίτες τρίτου κράτους και ανιθαγενείς, εφόσον έχουν, νομίμως, κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ε.Ε.

Άλλες προϋποθέσεις που συνδέονται με την παροχή νομικής συνδρομής σε θύματα

Η νομική βοήθεια παρέχεται σε χαμηλού εισοδήματος πολίτες κράτους μέλους της Ε.Ε., καθώς και σε χαμηλού εισοδήματος πολίτες τρίτου κράτους και ανιθαγενείς, εφόσον έχουν νομίμως κατοικία ή συνήθη διαμονή στην Ε.Ε. Δεν προβλέπονται άλλες προϋποθέσεις.

Άλλες προϋποθέσεις που συνδέονται με την παροχή νομικής συνδρομής στους κατηγορούμενους

Δεν υφίστανται.

Δωρεάν διαδικασίες ενώπιον δικαστηρίων

Δεν υφίστανται.

Σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να καταβάλει ο ηττηθείς διάδικος τα έξοδα του διαδίκου που κέρδισε τη δίκη;

Όταν το δικαστήριο εκδίδει την απόφασή του, τα νομικά έξοδα και οι δαπάνες που ανέλαβε ο δικαιωθείς διάδικος, καθίστανται συνήθως πληρωτέα από τον ηττηθέντα διάδικο ανάλογα με την έκταση της νίκης ή της ήττας κάθε διαδίκου. Το δικαστήριο πρέπει να καταστήσει εκτελεστό και αυτό το μέρος της απόφασης. Οι δαπάνες και τα έξοδα υπολογίζονται σύμφωνα με τους κανόνες που προαναφέρθηκαν, λαμβάνοντας ιδίως υπόψη τη ρύθμιση των αμοιβών των νομικών επαγγελματιών και τα ενδεχόμενα πάγια έξοδα για τους διαδίκους σε αστικές διαδικασίες. Συνήθως, το ποσό υπολείπεται των πραγματικών εξόδων.

Αμοιβές εμπειρογνομόνων

Οι εμπειρογνώμονες καθορίζουν οι ίδιοι τις αμοιβές τους, οι οποίες, εφόσον ζητηθεί, περιλαμβάνονται στα δικαστικά έξοδα που επιδικάζει το δικαστήριο.

Αμοιβές μεταφραστών και διερμηνέων

Οι μεταφραστές και οι διερμηνείς καθορίζουν οι ίδιοι τις αμοιβές τους, οι οποίες, εφόσον ζητηθεί, περιλαμβάνονται στα δικαστικά έξοδα που επιδικάζει το δικαστήριο.

Σχετικοί σύνδεσμοι

[Ολομέλεια Δικηγορικών Συλλόγων](#)

[Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών](#)

[Δικηγορικός Σύλλογος Πειραιά](#)

[Δικηγορικός Σύλλογος Θεσσαλονίκης](#)

[Συντονιστική Επιτροπή Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδας](#)

[Συμβολαιογραφικός Σύλλογος Εφετείου Θεσσαλονίκης](#)

[Συντονιστική Επιτροπή Συμβολαιογραφικών Συλλόγων Ελλάδας](#)

[Ομοσπονδία Δικαστικών Επιμελητών](#)

Σχετικά έγγραφα

[Έκθεση της Ελλάδας σχετικά με τη Μελέτη για τη διαφάνεια των δαπανών](#) (849 Kb)

Τελευταία επικαιροποίηση: 18/03/2020

Την έκδοση αυτής της σελίδας στην εθνική γλώσσα διαχειρίζεται το εκάστοτε κράτος μέλος. Οι μεταφράσεις έχουν γίνει από την αρμόδια υπηρεσία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Οι τυχόν αλλαγές που επιφέρει η αρμόδια εθνική αρχή στο πρωτότυπο ενδέχεται να μην έχουν περιληφθεί ακόμα στις μεταφράσεις. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν αναλαμβάνει καμία ευθύνη όσον αφορά τις πληροφορίες ή τα στοιχεία που περιλαμβάνονται ή για τα οποία γίνεται λόγος στο παρόν έγγραφο. Βλ. την ανακοίνωση νομικού περιεχομένου για τους κανόνες πνευματικής ιδιοκτησίας που ισχύουν στο κράτος μέλος που είναι αρμόδιο για την παρούσα σελίδα.

Τα κράτη μέλη που είναι αρμόδια για τη διαχείριση ιστοσελίδων με εθνικό περιεχόμενο προβαίνουν αυτή τη στιγμή στην επικαιροποίηση μέρους του περιεχομένου αυτού του ιστότοπου για να το προσαρμόσουν στην αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Εάν στο περιεχόμενο του ιστοτόπου δεν λαμβάνεται ακόμη υπόψη η αποχώρηση του Ηνωμένου Βασιλείου, πρόκειται για ακούσιο σφάλμα και θα γίνουν οι κατάλληλες διορθώσεις.